ಸೃಜನಿ

SRUJANI: Indian Journal of Innovative Research and Development (SIJIRD)
Volume-1 Issue 3, July-August 2022, Pp. 100-108
Bi-Monthly, Peer-Reviewed, Open Access, Indexed Journal

ISSN: 2583-3510
SIRDF JOURNALS
editor@srujani.in
www.srujani.in

ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರ ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧದ ಚಿತ್ರಣ

ರಾಜ ಎ*

*ಸಂಶೋಧನಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹಂಪಿ, ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ.

Abstract:

ಸಾರಾ ಅವರು ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯ ಕಾಸರಗೋಡಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಪಿ. ಅಹಮದ್ ಮತ್ತು ಜೈನಾಬಿ ದಂಪತಿಗಳ ಮಗಳಾಗಿ ಜೂನ್ 30, 1936ರಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದರು. ವಿದ್ಯಾವಂತ, ಸುಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗೂ ಸುರಕ್ಷಿತವಾದ ತುಂಬು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ತಂದೆಯ ಒತ್ತಾಸೆಯಂತೆ ಕನ್ನಡ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲಿತವರು. ಸಾರಾರವರು ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳಿಲ್ಲದ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವರು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಚಲಿತ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮಾಜದ ವಿಧಿ–ನಿಷೇಧಗಳು, ಕಟ್ಟುಪಾಡುಗಳು, ಶ್ರದ್ಧೆ, ಆಚರಣೆ, ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಿಂದಲೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಬಂದವರು. ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮಾಜದ ಮಹಿಳೆಯರ ಬದುಕಿನ ಸುತ್ತ ನಡೆಯುವ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಸೃಜನಶೀಲ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಚಿಂತಿಸಿದರು. ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರ ಅಂತರಂಗದ ಒಳ ನೋಟಗಳನ್ನು, ಬದುಕಿನ ತಲ್ಲಣಗಳನ್ನು, ವಾಸ್ತವ ಸತ್ಯಗಳನ್ನು, ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾಗಿರುವ ಕಂದಾಚಾರ ಅಂಧಶ್ರದ್ಧೆಗಳನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸಿದರು. ಆ ಮೂಲಕ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮಹಿಳೆಯರ ಶೋಷಣೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು.

Keywords: *ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮಹಿಳೆ, ಧರ್ಮ, ಶೋಷಣೆ, ತಲಾಖ್, ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯ.*

ಪೀಠಿಕೆ

ಯಾವುದೇ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರವು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ವಿಕಾಸವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಹಜವೆಂದೇ ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತಾ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಣಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವನದ ಸಾರ್ಥಕತೆಯ ಮೊದಲ ಗುರಿ ವಿವಾಹ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ತರುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವಿವಾಹ ಸಂಸ್ಥೆ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಪಡೆದಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು – ಗಂಡಿನ ಆಕರ್ಷಣೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಹಜವಾದುದು. ಅದು ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಚಾರಕ್ಕೆ ಎಡೆ ಮಾಡಿ ಕೊಡದಂತೆ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ನಡುವಿನ ನಿಷ್ಠೆಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ವಾಸ್ಥ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಮಾಜವು ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತನ್ನಿಷ್ಟದಂತೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

ಸಾರಾ ಅವರ ಕಥೆ–ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಣಗೊಂಡಿರುವ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಘರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಬಹುಪಾಲು ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಅತಂತ್ರ ಸ್ಥಿತಿಯ ತಾಕಲಾಟದಲ್ಲಿ

Please cite this article as: ರಾಜ, ಎ. (2022). ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್ ಅವರ ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧದ ಚಿತ್ರಣ. *ಸೃಜನಿ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಇನ್ನೋವೇಟಿವ್ ರೀಸರ್ಚ್ ಅಂಡ್ ಡೆವೆಲಪ್‌ಮೆಂಟ್,* 1(3), 100–108.

ಹೊಯ್ದಾಡುತ್ತವೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ ತವಕಿಸುತ್ತವೆ. ವೈವಾಹಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ತಲಾಖ್‌ನಿಂದ ಶಿಥಿಲಗೊಳಿಸುವ ನಿಯಮಗಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಆತಂಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿವೆ. ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಲೇ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಪತ್ನಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದ ಪತಿಯ ಸಂಪತ್ತಿನ ಪಾಲನ್ನು ಕೊಡದೆ ಅವಳನ್ನು ಅತಂತ್ರಳನ್ನಾಗಿಸಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಬಲ ಅಸ್ತ್ರಗಳಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಗಂಡಿನ ಮುಷ್ಠಿಯೊಳಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತನ್ನ ಅಗತ್ಯದ ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜತೆಗೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಆವರಣದ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂತಸದಿಂದಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಗಂಡ ಮತ್ತು ಗಂಡನ ಮನೆಯವರಿಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿದ್ದರೂ ಯಾವುದೇ ಭಿನ್ನಾಪ್ರಾಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುವವಳು ಹೆಣ್ಣು. ಹಾಗೆಯೇ ತನ್ನ ತಪ್ಪನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬದಲಾಗುವ ಆಶಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಗಂಡು ಕೂಡ ನಿಯಮಗಳ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಹೊರ ಬರಲಾರದೆ ಪರಿತಪಿಸುವುದು ಈ ಸಮಾಜದ ಇನ್ನೊಂದು ದುರಂತ. ಇಂತಹ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಒಳಗಾದವರು 'ಚಂದ್ರಗಿರಿ ತೀರದಲ್ಲಿ' ಕಾದಂಬರಿಯ ರಶೀದ್ ಮತ್ತು ನಾದಿರಾ ದಂಪತಿಗಳು. ರಶೀದ್ ಮತ್ತು ನಾದಿರಾ ಅವರದು ಅನುರೂಪದ ದಾಂಪತ್ಯ. ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡಿನ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧದೊಳಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇರುವುದನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಸುಂದರ ಕನಸುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಮ್ಮದಿಯ ದಾಂಪತ್ಯದ ನಡುವೆ ಬಿರುಗಾಳಿಯಂತೆ ಬಂದವರು ನಾದಿರಾಳ ತಂದೆ ಮಹಮದ್‌ಖಾನ್ ಮಗಳ ಬದುಕಿನ ನೆಮ್ಮದಿಗೆ ಒಂದೊಂದೇ ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಬಂದ ಅವನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಅಹಂಕಾರಕ್ಕೆ ರಶೀದ್ ಮತ್ತು ನಾದಿರಾ ಇಬ್ಬರೂ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಾರಾದರೂ ಪರಿಣಾಮ ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ.

ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಗಂಡ-ಹೆಂಡತಿಯ ಸಂಬಂಧವೆಂದರೆ ತಲಾಖ್ ನೀಡುವವರೆಗಿನ ಸಂಬಂಧ. 'ನಾನು ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟೆ' ಎಂದು ಮೂರು ಬಾರಿ ಹೇಳಿದರೆ ಮುಗಿದೇ ಹೋಯಿತು. ಆ ಕ್ಷಣದಿಂದ ಅವರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ. ಅವನು ತಂದ ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ ಸಾಮಾನುಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಆ ಕೂಡಲೇ ಅವನ ಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಬಿಡಬೇಕು. ವಿಚ್ಛೇದನ ನೀಡಿದ ಬಳಿಕ ಆತ ಪರ ಪುರುಷನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಸಂಬಂಧ ಮುಗಿಯಿತು. ಹೆಂಡತಿಗೆ ತಲಾಖ್ ಕೊಟ್ಟಾಗ ತಲಾಖ್ ಯಾಕೆ ನೀಡಿದೆ ಎಂದು ಯಾರಿಗೂ ಕಾರಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಮೆಹರ್ ನೀಡಿದರೆ ಗಂಡನ ಕರ್ತವ್ಯ ಮುಗಿಯಿತು. ಅವಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆಕೆಗೆ ಜೀವನಾಂಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಮೂರುವರೇ ತಿಂಗಳು ಕಳೆದರೆ ಆಕೆ ಬೇರೆ ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದು. ಈ ಮೂರುವರೆ ತಿಂಗಳ ಕಾಲಾವಧಿ ಆಕೆ ಗರ್ಭಧರಿಸಿಲ್ಲವೆಂಬ ಖಚಿತತೆಗಾಗಿ, ಗಂಡನಾದರೆ ನಾಲ್ವರನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗಬಹುದು! ಒಂದುವೇಳೆ ಆತನು ನಾಲ್ವರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೂ ತಲಾಖ್ ಕೊಡದೆ ಐದನೆಯವಳನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಆಗ ಮೊದಲನೆಯ ಪತ್ನಿ ತಂತಾನೇ ವಿಚ್ಛೇದನಗೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಅಂದರೆ ತಾನಾಗಿ ಹೊರಟು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ! ಎಲ್ಲಿಗೆ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಯಮದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ ಆಕೆ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ ಉತ್ತರವಿಲ್ಲ. ದಾಂಪತ್ಯದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮಕ್ಕಳ ಅಧಿಕಾರ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏಳುವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ತಾಯಿಗೆ ನಂತರದ ಅಧಿಕಾರ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಂದೆಗೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾತ್ರ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಚ್ಛೇದಿತ ಹೆಣ್ಣನ್ನು

ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಸಾಧ್ಯತೆಯೇ ಹೆತ್ತವರನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದ ಮಹಮದ್‌ಖಾನ್‌ನಂಥವರು ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರಿಂದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಅಳಿಸಿಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕೋಪ ಮತ್ತು ಅಹಂಕಾರದಿಂದ ವಿವೇಚನೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಮಹಮದ್‌ಖಾನ್‌ರ ಸ್ವಾರ್ಥ ಗಂಡು ಸಮಾಜವನ್ನೇ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಂತಹ ಹಂತಕ್ಕೆ ತರುತ್ತದೆ. ಜಟ್ಟಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೂ ಮೀಸೆ ಮಣ್ಣಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಗಂಡಿನ ಭಂಡತನಕ್ಕೆ ನಾದಿರಾಳ ತಂದೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ. ವಿಚ್ಛೇದನೆಯ ನಂತರದ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಎಂಬುದು ಹೆಣ್ಣಿನ ಪಾಲಿಗೆ ನವಿರಾದುದಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ನಾದಿರಾ ತನ್ನ ತಂದೆಯ ವಯಸ್ಸಿನ ಎಂಟು ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಲೀಮರನ್ನು ಆಕೆ ಒಲಿಯಬೇಕಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ನ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಆಶಿಸಬಾರದು. ಅದನ್ನು ಕೊಡಲು ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರಾಯಿತು! ಹಣವಂತ ಸಲೀಮರನ್ನು ಮಗಳು ನಾದಿರಾ ಮದುವೆ ಆಗುವುದರಿಂದ ತನ್ನ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮಗಳ ತಲಾಖ್ ಅನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ತಂದೆಯ ಸ್ವಾರ್ಥ ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧದ ನಿರ್ಣಯಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾರಕವಾಗಿ ಗಂಡಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪೂರಕವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ತಂದೆ ಮತ್ತು ಗಂಡನ ತಪ್ಪಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಅನುಭವಿಸಿದವಳು ನಾದಿರಾ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಳು ತೆತ್ತ ಬೆಲೆ ಅವಳ ಪ್ರಾಣ.

'ಕೋಪದಲ್ಲಿ ಕೊಯ್ದ ಮೂಗು ಶಾಂತವಾದ ಮೇಲೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.' ಇಲ್ಲಿ ರಶೀದ್ ಸ್ಥಿತಿ ಇಂತಹುದು. ಸತ್ಯಾಸತ್ಯತೆಯನ್ನು ಅರಿಯದೆ ಹಗಲು ನೋಡಿದ ಬಾವಿಯಲ್ಲಿ ಇರುಳು ಬಿದ್ದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ತನ್ನ ಅವಿವೇಕದಿಂದ ನಾದಿರಾಳಿಗೆ ಆದ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಡುತ್ತಾನೆ. ಅದರಿಂದ ಹೊರಬಂದು ಮತ್ತೆ ಬಾಳ ಪಥದಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿ ಬದುಕುವ ಆಶಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿದೆ. ಇಸ್ಲಾಂನ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಯಮಗಳ ಹಿಡಿತ ಪುರುಷನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿದೆ. ವಿಚ್ಛೇದಿತ ಪತ್ನಿಯನ್ನು ಅದೇ ಪುರುಷ ಪುನಃ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಆಕೆ ಬೇರೊಬ್ಬನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದು ಅವನಿಂದ ತಲಾಖ್ ಪಡೆದಿರಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕಾದರೂ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಅವನೊಡನೆ ಕಳೆಯಬೇಕು. ಮರುದಿನ ಅವನಿಂದ ತಲಾಖ್ ಪಡೆದು ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಾಯಬೇಕು. ಅವನಿಂದ ಆಕೆ ಗರ್ಭಿಣಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಮೊದಲ ಗಂಡನು ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಬಹುದು. ಇದು ಇಸ್ಲಾಂ ಸಮಾಜ ರೂಪಿಸಿದ ದಾಂಪತ್ಯ ನಿಯಮ. ಇದನ್ನು ಯಾರೂ ಮೀರುವಂತಿಲ್ಲ. ನಿಯಮಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪುರುಷನೂ ಹೊರಬರಲಾರದ ಹಿಡಿತವಿದೆ. ಇವು ಪುರುಷನ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಮತ್ತು ದಾಂಪತ್ಯದ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಆಘಾತಕಾರಿ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರದಿದ್ದರೂ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನಸಿಕ ಹಿಂಸೆಗೆ ಆತನೂ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾನೆ. ರಶೀದ್ ಮಾತುಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಂತಿವೆ. "ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಇಂತಹ ನಿಯಮಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಬೇಕು. ಬೆಂಕಿ!"[1] ಎಂದು ಆಕ್ರೋಶ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ತನ್ನ ತಪ್ಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮೆಲುಕುಹಾಕುತ್ತಾನೆ. "ಅವಳ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಮತ್ತು ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ತಾನಾಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ? ಎಂತಹ ಮೂರ್ಖನಾದೆ ತಾನು? ನಿಯಮಗಳನ್ನೆಂದೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸಲಾರದ ತಂದೆ–ತಾಯಿಗಳ ಆಜ್ಞಾನುವರ್ತಿಯಾದ ಹೆತ್ತವರಿಗೆಂದೂ ನೋವುಂಟು ಮಾಡಲಿಚ್ಚಿಸದ ನಾದಿರಾಳನ್ನು ತಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟು ತಡಮಾಡಿದ್ದಾದರೂ ಏಕೆ?"[2] – ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹೆಣ್ಣಿನ ಮನೋಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಗಂಡು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಲೇಖಕಿ ಸ್ಪಷ್ಟರೂಪ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಮತ್ತು ಅಸಹಾಯಕತೆಗಳ ಬೇಗೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಯುವ ರಶೀದ್‌ಗೆ ಕೂಡ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಹಿಡಿತವಿದೆ. ತನ್ನಿಚ್ಛೆಯ ನಾದಿರಾಳನ್ನು ಕರೆತರುವಂತಿಲ್ಲ. ಈಗ ಆತ ವಿಚ್ಛೇದಿತ ಪತ್ನಿಯ ಮನೆಗೆ ಕಾಲಿಡುವಂತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ನಿಯಮವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ, ಮೀರುವ ಧೈರ್ಯ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇರುವುದೊಂದೇ ದಾರಿ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ತಲೆಬಾಗಿಬಿಡುವುದು ಇಸ್ಲಾಂನ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಯಮಗಳ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪುರುಷನಿಗೆ ಅಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಬಂಧಿತಳಾದ ಮಹಿಳೆ ಅದನ್ನು ಮೀರುವುದು ಪವಾಡವೇ ಸರಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ರಶೀದ್ ಮನುಷ್ಯತ್ವ ಹೊಂದಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುವಂತವನು. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹಿಡಿತಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಉದಾಸೀನ ಮನೋಭಾವದಿಂದ ತನ್ನ ದಾಂಪತ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಚಕಾರವನ್ನು ತಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಗಂಡ–ಹೆಂಡತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಒಲವು ಇನ್ನೂ ಇದ್ದರೂ ಯಾರಿಂದಲೂ ಅದನ್ನು ಮೀರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಶೀದ್ ಮೀರುವ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೂ ಅವನಿಗೆ ಒತ್ತಾಸೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ನಾದಿರಾ ಅವಳೇ ಹೇಳುವಂತೆ "ಮುಸ್ಲಿಂ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಂದ ನಿಯಮ ಮೀರಿ ನಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವೇ? ನಿಯಮ ಮೀರುವವರು ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಜಹನ್ನ (ನರಕ)ಮಿನಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಸುಡಲ್ಪಡುತ್ತಾ ನರಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮೊಲಿಯಾರ್ ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೆ?"[3] ಮುಗ್ಧ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ನಿಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಭಯದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿವೆ.

ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ನಾದಿರಾಳ ತಂಗಿ ಜಮೀಲಳ ಪ್ರಶ್ನೆ ಲೇಖಕಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧದೊಳಗೆ ಇಸ್ಲಾಂನ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಯಮಗಳು ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸಿರುವುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತವೆ. ಒಂದು ರಾತ್ರಿಯ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿ ಆಕೆಗೆ ಮಗು ಜನಿಸಿದರೆ ಆಗೇನು ಮಾಡುವುದು? ಬಾಳುಪೂರ್ತಿ ಅವಳು ನರಳಬೇಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಅಥವಾ ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡವನು ತಲಾಖ್ ನೀಡದಿದ್ದರೆ ಆತನೇ ಅವಳ ಗಂಡನಾದಂತೆ ಇಂತಹ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ದಾಂಪತ್ಯದ ಜೀವನ ಸಲೀಸಾಗಿ ನರಕ ಸದೃಶವಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಅನುಮಾನವಿಲ್ಲ.

ಈ ರೀತಿಯ ಮದುವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಹೆಣ್ಣನ್ನೇ ಹೃದಯಹೀನಳನ್ನಾಗಿಸುವ ತಂತ್ರ ಅಮಾನುಷವಾದುದು. ಖಾದರ್‌ನ ಮಾತುಗಳು ಇದಕ್ಕೊಂದು ಸಾಕ್ಷಿ. "ಒಂದು ರಾತ್ರಿಗೆ ಒಬ್ಬಳ ಗಂಡನಾಗುವುದೆಂದರೆ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಅವಮಾನವಲ್ಲವೇ?"[4] ಯಾರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ ಹೀಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಅಮಾಯಕ ಗಂಡು ಪ್ರಾಣಿ ಸಿಕ್ಕರೆ ಸಾಕು ಅವನಿಗೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಆಹಾರವಾಗಿ ಉಣಬಡಿಸಲು ಸಿದ್ಧ. ಇದು ನಿಯಮಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವ ಒಪ್ಪಿತ ವ್ಯಭಿಚಾರ. ಎಲ್ಲಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾದವಳು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಸರೇನು ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಗಂಡನಿಂದ ಎಷ್ಟೇ ಅವಮಾನಿತಳಾದರೂ ಹೆಣ್ಣು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವನು ದೂರವಿಟ್ಟಾಗ ದೂರವೇ ಇರಬೇಕು. ಬಯಸಿದಾಗ ಬರಬೇಕು. ಹತ್ತಿರವಿರಬೇಕು ಬಯಕೆಗಳ ಪೂರೈಸಬೇಕು. ಕಾರಣ ಅವಳಿಗೆ ಊಟ, ಬಟ್ಟೆ ಆಶ್ರಯ ನೀಡುವವನು ಅವನೇ ತಾನೆ? ಹೀಗೆ ಭಾವನೆಗಳ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ದೇಹ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ, ಸೌಂದರ್ಯಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದ ದಾಂಪತ್ಯದಿಂದ ನೋವನ್ನು ಉಂಡವರು 'ಸಹನಾ' ಕಾದಂಬರಿಯ ನಸೀಮಾ ಮತ್ತು 'ವಜ್ರಗಳು' ಕಾದಂಬರಿಯ ನಫೀಸಾ.

ನಸೀಮಾ ಮತ್ತು ಪಾಷನ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ಸಾಂಸಾರಿಕ ಬದುಕಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖವನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿದೆ. ಹೆಂಡತಿ ಬೇಡವೆನಿಸಿದರೆ ಮೂರು ತಲಾಖ್ ಹೇಳಿಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವುದು ಒಂದು ಸಾಧ್ಯತೆಯಾದರೆ ತಲಾಕ್ ಕೊಡದೆ ನಾಲ್ಕು ಜರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಇನ್ನೊಂದು ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಂಡತಿಯ ಅನಾರೋಗ್ಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಎರಡನೆಯ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಂತರ

ಆಕೆಗೆ ತಲಾಖ್ ನೀಡಿ ಮತ್ತೆ ಮೊದಲ ಹೆಂಡತಿಯ ಬಳಿಗೆ ಬಂದ ಗಂಡನನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಧೈರ್ಯ ತೋರಿದಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಕಾರ ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನೆಪದಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿ ನಸೀಮಳಿಗೆ ತಲಾಖ್ ನೀಡದೆ ಗಂಡನೆಂಬ ಹಕ್ಕು ಸಾಧಿಸುವುದನ್ನು 'ಸಹನಾ' ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಪಾಷಾ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಠ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಧರ್ಮ ಸಮ್ಮತವಾದ ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವದ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆದು ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಕಿಹಾಕುತ್ತಾನೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ತಲಾಖ್' ಬಿಡುಗಡೆಯ ಸುಲಭ ಮಾರ್ಗವಾದರೆ, ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವ ಶೋಷಣೆಯ ಹಿಡಿತದಲ್ಲಿ ನೇರ ಮಾರ್ಗವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಅರ್ಥವನ್ನೇ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅಸ್ಥಿಪಂಜರದಂತೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಕಥೆ ಮುಂದುವರೆದಂತೆ ಪಾಷನ ಪಾಷಾಣ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಅನಾವರಣಗೊಂಡಿದೆ. "ನಾನು ನಿನ್ನ ತಲಾಖ್ ಕೊಡದೆ ನೀನು ಇನ್ನೊಬ್ಬನನ್ನು ವಿವಾಹವಾಗುವುದು ಎಂದಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಆಗಾಗ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಕೈಲಾದುದೇನಾದರೂ ಮಗುವಿನ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ನಿಖಾ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಸಾಯುವವರೆಗೆ ನಿನಗೆ ತಲಾಖ್ ಕೊಡಲಾರೆ"[5] ಎನ್ನುವ ಗಂಡನ ಈರ್ಷೆ, ಹಠ ಹುರುಳಿಲ್ಲದ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಡಿತ ಪುರುಷ ಮುಖಿಯಾಗಿರುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

ವಿವಾಹ ವಿಚ್ಛೇದನದ ಹಕ್ಕು ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೂ ಇದೆ ಎಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿಚ್ಛೇದನ ನೀಡುವ ಗಂಡಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು ಬೇಕಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ಸಾಬೀತುಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ಗಂಡಸರ ಪಾಲಿಗೆ ಸದಾ ಹಸಿರು. ಆದರೆ ಹೆಂಡತಿ ವಿಚ್ಛೇದನ ಪಡೆಯಲು ಸಮನಾದ ಕಾರಣ ಕೊಡಬೇಕು. ನ್ಯಾಯಾಲಯಕ್ಕೆ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾದ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಸಾಕ್ಷ್ಯಾಧಾರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸ್ಪಷ್ಟಿಕರಿಸಿದರೂ ಅಂತಿವಾಗಿ ನ್ಯಾಯಮೂರ್ತಿ ಒಪ್ಪಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾಧ್ಯ ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ 'ಶರಿಯತ್' ಅಥವಾ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮಾಜ ವಿರೋಧಿಸಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಹೆಣ್ಣು ಅತಂತ್ರಳು. ಇದಕ್ಕೆ ಷಭಾನು ಪ್ರಕರಣ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ.

ಪಾಷಾ ತನ್ನ ಸ್ವಾರ್ಥ ಮತ್ತು ಸುಖವನ್ನೇ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ತನ್ನನ್ನೇ ನಂಬಿ ಬಂದ ನಸೀಮಾಳಿಗೆ ದ್ರೋಹ ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ತೆರೆ ಎಳೆದರೆ, ಸಂಪ್ರದಾಯದ ಮಿತಿ ಮತ್ತು ನಾಗರಿಕತೆಯ ಆಕರ್ಷಣೆ ನಫೀಸಾ ಮತ್ತು ಬದ್ರುದ್ದೀನರ (ವಜ್ರಗಳು) ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಒತ್ತಡ ಆಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಅಸಮ ವಿವಾಹಕ್ಕೆ ದೂಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಆಸ್ತಿಯ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಪಿತೂರಿ ಹೂಡಿ ನಫೀಸಾಳ ಎರಡನೆಯ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ತಲಾಖ್ ಕೊಡಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಆ ಸಂಬಂಧವೂ ಮುರಿದು ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಭದ್ರವಾದ ಬುನಾದಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧದೊಳಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಪುರುಷರು ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಗೆ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಾದಂಬರಿ ಕಂಡರಿಸಿದೆ.

ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧದ ಒಳಮರ್ಮಗಳನ್ನು 'ಸುಳಿ' ಕಾದಂಬರಿ ಬಯಲಿಗೆಳೆದಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಗಂಡಸರು ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಜೊಹರಾ ಮತ್ತು ಜಲೀಲನ ದಾಂಪತ್ಯ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರಬಹುದಾಗಿದ್ದ ದಾಂಪತ್ಯ ಆದರೆ ನಿಷ್ಠೆ ಇಲ್ಲದ ಗಂಡ ಅಡಿಗೆ ಕೆಲಸದ ಅಸಹಾಯಕ ಹುಡುಗಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿ ಆಕೆ ಅದರ ಫಲ ಹೊತ್ತು ನಿಂತಾಗ ಜೊಹರಾ ತತ್ತರಿಸಿಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ತನ್ನ ಮನೆತನದ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಾಯಿ ಅಮೀನಾಬಿ ಹೇಳುವ "ಗಂಡಸರೆಂದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಮೋಳೇ, ಕೆಸರುಕಂಡಲ್ಲಿ ತುಳಿಯುತ್ತಾಳೆ. ನೀರು ಕಂಡಲ್ಲಿ ತೊಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಿನ್ನಬ್ಬನನ್ನೇ ನೋಡು, ಹಗಲಿರುಳು ಯಾವ್ಯಾವುದೋ ಹುಡುಗರ ಸಹವಾಸ, ನಾನೆಷ್ಟು ಕೋಪಿಸಿಕೊಂಡೆ, ಕಣ್ಣೀರು ಸುರಿಸಿದೆ, ನಾನೇನು ಮಾಡಿದೆ, ಈಗ ಮುದುಕರಾದ ಮೇಲೂ ಇಂತಹ ಚಟ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲವಲ್ಲ?"[6] ಎಂಬ ಈ ಮಾತು ಗಂಡಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರದ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖವನ್ನು ಅನಾವರಣ ಮಾಡಿದೆ. ಕೌಟುಂಬಿಕ ಆವರಣದೊಳಗೆ, ದಾಂಪತ್ಯದೊಳಗಿನ ಕೊಳಕುಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಡನೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಮನೆತನದ ಗೌರವವನ್ನು, ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಲ್ಲಿನ ಹೆಣ್ಣು ಪಾತ್ರಗಳು ಹೆಣಗಾಡುತ್ತವೆ.

ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಶೋಧನೆಯ ಕ್ರಿಯೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯವಲ್ಲದೆ ಇತರ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲೂ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡಿನ ವಿಷಯ ಲಂಪಟತನಕ್ಕೆ ಸರಕಾಗುವ ಚಿತ್ರಣವಿದೆ. ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯ ಸ್ತ್ರೀ ಶೋಷಣೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ತಾನು ಬಯಸಿದ ಹುಡುಗಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಕಾಮದಾಹಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಾಸು ಮಾಡುವ ಪಿತೂರಿ ಶ್ರೀಧರನಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ದುರಾಲೋಚನೆಯಿಂದಲೇ ಸಂಚು ರೂಪಿಸಿ ಶ್ರೀಧರ ಮತ್ತು ಕುಸುಮಳ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಸುವ ವಾಸು ಬಡತನ ಮತ್ತು ಮುಗ್ಧತೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾಟಕೀಯತಂತ್ರ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಒಡೆಯನ ಕಾಮತೃಷೆಗೆ ಬಲಿಕೊಡುವ ಶ್ರೀಧರನಂತಹ ಗಂಡಂದಿರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಕ್ಕಿಂತ ಹಣದ ಹಾಗೂ ಅಂತಸ್ತಿನ ಅಭಿಮಾನವೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅನುಕೂಲದ ಮುಂದೆ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಪ್ರಮುಖವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈತ ಕುಸುಮಳ ದಾಂಪತ್ಯ ಜೀವನದ ಸುಂದರ ಕನಸುಗಳನ್ನು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಛಿದ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕ ಪರವಾನಿಗೆ ಗಂಡನೆಂಬುದು. ಆ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಉಳ್ಳವರ ತೆವಲಿಗೆ ಮತ್ತು ಬಡವನ ಹಣದ ದಾಹಕ್ಕೆ ಕುಸುಮ ಗಾಳವಾಗುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ನಾಟಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ವಾಸ್ತವದ ಪ್ರತಿರೋಧ ಕಾಣುವುದು ಕುಸುಮಳಿಂದ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಮತ್ತೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಆಕೆಗೆ ಹುಚ್ಚಿ ಪಟ್ಟ ಕಟ್ಟಿ ಅವಳ ಬದುಕನ್ನೇ ಬರಿದು ಮಾಡಿದ ಇವರು ಮನುಷ್ಯ ರೂಪದ ರಾಕ್ಷಸರು. ಗಂಡಸರ ದೈಹಿಕ ತೆವಲಿಗೆ ಸರಕುಗಳಾಗಿ ಹೆಣ್ಣುಗಳು ಬಲಿಯಾಗುವ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ವಾಚ್ಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲೇ ಕಾದಂಬರಿ ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಧರ ವಾಸು ರೂಪಿಸಿದ ನಾಟಕೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶವನ್ನು ಯಾವುದೇ ಪ್ರತಿರೋಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಟೊಳ್ಳುತನವನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡಿದೆ. ದಾಂಪತ್ಯದ ಮಧ್ಯೆ ನುಸುಳುವ ವಾಸು ನಯನ ವಂಚಕ, ಸೋಗಲಾಡಿತನದ ವಿಕೃತ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನ. ದಾಂಪತ್ಯದೊಳಗೆ ನಡೆಯುವ ಗಂಡಸರ ವ್ಯಭಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೆಂಗಸರು ಆಹಾರವಾಗುವುದನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಮುಗ್ಧರ ಮೌನ ಆಕ್ರಂದನಕ್ಕೆ ಸಾರಾ ಇಲ್ಲಿ ಧ್ವನಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಬಡವರಿಗೆ ಬಡತನವೇ ಒಂದು ಶಾಪವಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಶಾಪಗ್ರಸ್ತರಂತೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಇಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೆತ್ತವರು ತವಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅನುಕೂಲವಿರುವ ಗಂಡುಗಳು ದೊರೆತರೆಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗದ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದಂತೆ ಅವರ ಹಿಂದು-ಮುಂದಿನ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕಾರಗಳಿಗಿಂತ ಹೊರ ನೋಟದ ಆಕರ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬದುಕಿಗೆ ಕುತ್ತು ತರುತ್ತಾರೆ. ತಾವೂ ನೋವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. 'ಸುಳಿ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಹಮೀದ್ ಮತ್ತು ಮರಿಯಮ್ಮಳ ದಾಂಪತ್ಯ ಇದಕ್ಕೊಂದು ನಿದರ್ಶನ. ಶ್ರೀಮಂತರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಬೆಳೆಸಬೇಕೆಂಬ ತಂದೆ-ತಾಯಿಯ ಮಾತನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ತನಗೆ ಒಪ್ಪಿತವಾದ ಮರಿಯಮ್ಮಳನ್ನು ಮದುವೆ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಮರಿಯಮ್ಮ ಅತ್ತೆ-ಮಾವನ ಅನಾಧಾರಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾಳೆ. ಮಗ ಕಳ್ಳಸಾಗಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಪೊಲೀಸರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದದ್ದಕ್ಕೆ ಸೊಸೆಯ ಕಾಲ್ಗುಣವೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹಂಗಿಸುವ ಮದುವೆಯಾಗಿ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಹೆಂಡತಿ ಗರ್ಭಧರಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಪಾರ್ಥ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅತ್ತೆ-ಮಾವ ಅವರ ಮಾತನ್ನೇ ನಂಬುವ ಗಂಡ ಹಮೀದ್-ಇವರ ಮೌಢ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಮರಿಯಮ್ಮಳ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಮುರಿದು ಬೀಳುವುದನ್ನು ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಮದುವೆ ಮತ್ತು ನಂತರದ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಣ್ಣಿನ ದೇಹ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮಗನ ಕಾರಣದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗೆಗಿನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ನಿರೂಪಕಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಡತನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಘಟನೆಯ ಕಾರಣಗಳು ಒಂದು ನೆಲೆಯಾದರೆ ಸಿರಿತನದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ದಾಂಪತ್ಯದ ವಿಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ನೆಲೆಯನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿಟ್ಟಿವೆ. ಬದುಕು ಕುರಿತು ಭವಿಷ್ಯದ ಕುರಿತು ಯಾವ ಚಿಂತನೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಉಂಡು, ತಿಂದು, ಉಡುಗೆ, ತೊಡುಗೆ, ಸಿರಿವಂತಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸುಖಪಡುವ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ. ಕಷ್ಟಗಳ ಅರಿವಿಲ್ಲದ ಯಾವುದೇ ಅಡೆತಡೆಯಿಲ್ಲದ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡುಗಳು ಅವರ ಸ್ವೇಚ್ಛಾವೃತ್ತಿಗೆ ಒತ್ತಾಸೆ ನೀಡುವ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಲಾಗದ ತಂದೆ-ತಾಯಿಗಳು ಇವರಿಂದಾಗಿ ಬಿಗಿತಪ್ಪಿ ಅಡ್ಡದಾರಿಗೆ ಗಂಡಸರು ನಡೆದಾಗ ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಮತ್ತೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಮೀಸಲು.

ತಂದೆಯೇ ಆರಂಭಿಸಿದ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯದ ಹೊಂಡದಲ್ಲಿ ಮಗ ಜಮಾಲ ಬಿದ್ದು ಒದ್ದಾಡುವುದನ್ನು ಕಂಡ ತಂದೆ ಮುಮ್ಮಟಿ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದ ಮಗನನ್ನು ಹೊರತರಲು ಆತನಿಗೆ ಮುನೀರ್ ಜೊತೆ ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ತಂದೆಯ ಕಳ್ಳದಂಧೆಯಲ್ಲಿ ಮಗನೂ ಒಂದಾಗುತ್ತಾನೆ. ಅಳಿಯನ ಸೋಮಾರಿತನ, ಸುಳ್ಳುತನಗಳಿಂದ, ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಬೇಸತ್ತ ರಫೀನಳ ತಂದೆ ಮುನೀರ್‌ನಿಂದ ಮಗಳಿಗೆ ತಲಾಕ್ ಪಡೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ತೆರೆ ಎಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ದಾಂಪತ್ಯದ ವಿಘಟನೆಗೆ ಕೆಲವು ಸಲ ಹೆಣ್ಣು ಕಾರಣಳಾಗುತ್ತಾಳೆ. ತಿಳಿವಳಿಕೆ, ವಿದ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗಂಧವಿಲ್ಲದ ಹಾಜಿರಾ ಅಜ್ಜಿ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯ ಸತ್ವವಿಲ್ಲದ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ ಸಿರಿವಂತ ಗಂಡನ ಬಯಕೆಯಿಂದ ಸುಸಂಸ್ಕೃತನಾದ, ವಿದ್ಯಾವಂತನಾದ ಗಂಡ ನಿಯಾಜ್‌ನಿಂದ ತಲಾಕ್ ಪಡೆದು ಕಳ್ಳವ್ಯವಹಾರದ ದಂದೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತನಾಗಿದ್ದ ಬಷೀರ್‌ನನ್ನು ನಿಖಾ ಆಗುತ್ತಾಳೆ. ಸ್ವಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮತ್ತು ಮೇಲರಿಮೆಯಿಂದ ಮನೆತನಕ್ಕಿಂತ ಸಿರಿವಂತಿಕೆಗೆ ಮರುಳಾದ ಹಾಜಿರಾ ತನ್ನ

ನೆಮ್ಮದಿಯ ದಾಂಪತ್ಯಕ್ಕೆ ತಾನೇ ತೆರೆ ಎಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ನಂತರದ ದಾಂಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ತೆ ಮತ್ತು ಗಂಡನ ಕುಹಕಗಳಲ್ಲಿ, ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಸೋತು ನೋವಿನಲ್ಲಿ ದಿನ ಕಳೆಯುತ್ತಾಳೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಮದುವೆಯ ಕುರಿತು ಸ್ಪಷ್ಟ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧದ ಬಗೆಗಿನ ಅರಿವಿನ ಕೊರತೆ ಮತ್ತು ಸಂಯಮವಿಲ್ಲದ ಗಂಡಂದಿರ ಒಡನಾಟಗಳೂ ಕಾರಣವೆನ್ನಬಹುದು.

ಇಂತಹುದೇ ಘಟನೆಯ ಹಲವು ಮುಖ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಇದೇ ರೀತಿ ಅಂಕುರ ಕತೆಯ ಸಲೀಂ ಮತ್ತು ಶಕೀಲಳ ದಾಂಪತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಣಬಹುದು. ಬಹುಪತ್ನಿತ್ವದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ ಹತ ಸಾಧಿಸುವ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಹುಟ್ಟು ಕತೆಯ ಕದೀಜಾ' 'ಉರಿಬಿಸಿಲು' ಕತೆಯ ಅಮೀನ, 'ಧ್ವನಿಯಿಲ್ಲದ ನೋವುಗಳು', ಕತೆಯ ಜರೀನಾ 'ಗೋಡೆ' ಕತೆಯ ಫರಿದಾಳ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಅತ್ತೆ ಮತ್ತು ಬಾವನ ಹಣದ ದಾಹ ಮತ್ತು ಅಹಂಕಾರ ಶಕೀಲ ಮತ್ತು ಸಲೀಂ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧದ ವಿಘಟನೆಗೆ ಕಾರಣವಾದರೆ, ಬೇಗ ಮಕ್ಕಳಾಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕದೀಜಾಳ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಮುರುಟಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ ಆಶಯ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಅಮೀನಳ ಗಂಡ ಇನ್ನೋರ್ವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಮೀನಳ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕಾರಣವೇ ಇಲ್ಲದೆ ಮುಸ್ತಾಫ ಜರೀನಳಿಗೆ ತಲಾಖ್ ಕಳುಹಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡರೆ ಅತ್ತೆಯ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಫರಿದಾಳ ದಾಂಪತ್ಯದ ಬದುಕು ವಿಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಕೃತಿ ನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಪುರುಷ ನಿಯಮ ವಿಜೃಂಭಿಸಿದಾಗ 'ಜೊಹರಾ'ಳ ಜೀವ ಬಲಿಯಾದರೆ, 'ಸುಳಿ' ಕಾದಂಬರಿಯ ಹಮೀದ್ ಮತ್ತು ಮರಿಯಮ್ಮಳ ದಾಂಪತ್ಯ ಸಂಬಂಧ ಮೌಢ್ಯದಿಂದ ಮುರಿದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮದುವೆಯಾಗಿ ತಿಂಗಳಾಗುವ ಮೊದಲೇ ಗರ್ಭ ಧರಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಅಪಾರ್ಥ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮುಟ್ಟು ಗರ್ಭ ಮುಂತಾದ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮನಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದೆ ಅವಳ ಪರಿಶುದ್ಧ ಬದುಕಿಗೆ ಕಳಂಕ ಹಚ್ಚುತ್ತಾಳೆ. ಹಾಗೆಯೇ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಅವರ ಕಾಲುಗುಣವೇ ಮೂಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ತವರಿಗೆ ಅಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಮಗಳಿಗಾದ ಅನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಕೇಳಲು ಹೋದಾಗ ಖತೀಜರು ನೀಡಿದ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ತಂದೆಯೊಡನೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸುವ ಮರಿಯಮ್ಮ "ನಾನು ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಹೆತ್ತು ಎರಡು ವರ್ಷ ಸಾಕಿ ಆಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾ? ಅದರ ಕತ್ತು ಹಿಸುಕಿ ಕೊಲ್ಲುತ್ತೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೆತ್ತ ಮಗು ನನ್ನದೇ, ನಾನೇ ಅದನ್ನು ಸಾಕುತ್ತೇನೆ. ತಂದೆ ಎನ್ನುವವ ಎಂದೋ ಸತ್ತುಹೋದ ಎನ್ನುತ್ತೇನೆ. ಇದೆಂತಹ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದ ನ್ಯಾಯ?"[7] ಎಂದು ಇಂತಹ ತೀರ್ಪಿನ ಬಗೆಗೆ ಆಕ್ರೋಶ, ತಿರಸ್ಕಾರ, ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿದ್ದಾಳೆ. ಇಲ್ಲಿ 'ಜೊಹರಾ' ಇಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬಲಿಯಾದರೆ ಮರಿಯಮ್ಮ ಅದನ್ನು ಮೀರುವ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತೋರಿದ್ದಾಳೆ. ಇದು ನಿರೂಪಕಿಯ ಆಶಯವೂ ಆಗಿದೆ.

ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯದ ದಾಂಪತ್ಯದ ನಿಯಮಗಳು ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಬಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಉಳ್ಳವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಕಡೆಯಿಂದಲೇ ತಲಾಖ್ ಬೇಡಿಕೆ ಬಂದಿದ್ದು ಅದು

ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು ಸಿರಿತನದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಪ್ಪಿತ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು–ಗಂಡಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ವಿವಾಹದ ಮೂಲಕ ಭದ್ರ ನೆಲೆ ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣಿನ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಯ ಭದ್ರಕೋಟೆಯಾಗಬೇಕಿದ್ದ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಆವರಣ ಅವಳ ಶೋಷಣೆಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿರುವುದು ಆತಂಕದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮದುವೆ ಎಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೆ ಮದುವೆ ಆಗಿಯೂ ಆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ನೆಮ್ಮದಿಯಿಂದ ಬದುಕಲಾರದೆ ಪರಿತಪಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಸಾರಾ ಅವರು ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಗಂಡು–ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮಾನವೀಯವಾಗಿ ಅರಳಲು ಇರುವ ಅಡ್ಡಿ–ಆತಂಕಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆಯಲು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವುದು ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು

1. ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್, ಕದನ ವಿರಾಮ, ಪುಟ.28
2. ಅದೇ. ಪು.86
3. ಅದೇ. ಪು.89
4. ಅದೇ. ಪು.90
5. ಅದೇ. ಪು.98
6. ಅದೇ. ಪು.110
7. ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್, ಸಹನಾ, ಪುಟ.135

ಪರಾಮರ್ಶನ/ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್. (2006). ಚಂದ್ರಗಿರಿ ತೀರದಲ್ಲಿ. ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್. (2006). *ಸಹನಾ.* ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್. (1992). *ಪಯಣ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕಥೆಗಳು.* ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್. (2006). *ಸಳಿ.* ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್. (1991). *ಕದನ ವಿರಾಮ.* ಸ್ನೇಹ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಸಾರಾ ಅಬೂಬಕ್ಕರ್. (2006). *ಅರ್ಧರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸು.* ಚಂದ್ರಗಿರಿ ಪ್ರಕಾಶನ.